

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

48 Abjicitur sacrandus in hac, si neophytus sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

ita etiam mens avari semel vinculis cupiditatis adhi-
 eta, semper aurum, semper argentum videt, semper re-
 ditus computat, gratius aurum intuetur quam solem: a
 ipsa ejus oratio & supplicatio ad Dominum, aurum
 querit. *Post pauca.* Interdum etiam usura arte ne-
 quissima, ex ipso auro aurum nascitur. Sed quid agis:
 Nec fatietas unquam, nec finis aderit cupiditati. *Et in-
 fa.* Sed ais: quid iniquum est, si cum aliena non in-
 vadat, propria diligenter seruo? O impudens dictum!
 Propria dicitur quia: ex quibus reconditis hunc man-
 dum detulisti? Quando in hanc ingressus es lucem,
 quando de ventre matris exiisti, quibus quoque facul-
 tibus, quibusque subsidiis stipatus ingressus es? *Et post
 pauca.* Proprium nemo dicit, quod est commune, quod
 plus quam sufficeret sumptum, etiam violenter
 obtentum est. *Et infra.* Numquid iniquus est Deus,
 ut nobis non equaliter distribuat vitæ subsidia? ut tu
 quidem esses affluens, & abundans, aliis vero deceret,
 & egeret? An idcirco magis, quia & tibi voluit benigni-
 tatis suæ experimenta conferre, & alium per virtutem
 patientiæ coronare? Tu vero susceptis Dei muneribus,
 est in finem tuum redactis, nihil te putas agere iniquum,
 fitam multorum vitæ subsidia solus obtineas? Quis e-
 nim tam injustus, tam avidus, tam avarus, quam qui mul-
 torum alimenta sumit, non usum, sed abundantiam,
 & delicias facit? Neque enim minus est criminis ha-
 bentis tollere, quam cum possis, & abundans, indigen-
 tibus denegare. Elusivum panis est, quem tu detines:
 nudorum indumentum est, quod tu recludis; & misere-
 rorum redemptio est & absolutio, pecunia, quam tu in
 terram desolis. Tot e te ergo scias invadere bona,
 quot a possis prestare quod velis.

¶ Commune. Apud beatum Ambrosium legitur,
 Proprium nemo dicit, quod est commune plus quam suf-
 ficeret sumptum, & violenter obtentum est. Sed ob glof-
 sam non est mutandum.

¶ pars. Necessè est etiam, ut ille qui ordinandus est, [sua
 & domus sit bene præpositus] id est, si in laici habitu uxorem
 habuit, ad filios, a viuis ad virtutum studia, & verbo & exem-
 plo provocet, ut quod postea præcipitur est populo, prius exigat
 a domesticis. Unde Apostolus Ephesius I scribit, ut uxores suas
 sicut sua corpora diligant, & sicut suos non ad iracundiam provo-
 cent, sed sicut Christus ad disciplinam & correctionem Domini.
 Unde etiam Paulus ad Timotheum I g scribens, dixit, [sic do-
 mus bene præpositum:] placet suspensum, [habentem filios
 sibi subditos in omni castitate.] [non h in accusatione]
 luxurix. Non enim talium sollicitudo fructum habet abos redar-
 quendi. Unde de beato Job i legitur, quod pro filio suo quodam
 die offerbat Des sacrificia, offerens obsecransque per singulos, quos
 tanta charitatu perfectione in unum constrinxit, ut quilibet eorum in
 suo die convenerit fratribus pararet, & ad epulandum secum
 tres fratres suos pariter invitaret. Quod quia Hei facere desi-
 mulavit, ac falsa pietate superavit, delinquentes filios seire voluit
 [sicut in libro Regum legitur] apud destrictam vaditatem semetipsum
 cum filii crudeli damnatione percussit: unde et divina voce dicitur
 k. [Honorasti filios tuos magis, quam me.] Hinc
 etiam David erga filios benignitatem, non disciplina severitatem
 exercuit, contra juvenitatem experimento didicit perniciosa,
 quoniam pietatis causa licentia permisit esse voluptuosam. U-
 nus quippe eorum fratrem suum stupro corrumpens, a fratre ejus,
 Absalom i videlicet, inter epulas, quas fratribus suis fraudu-
 lenter paraverat, stramonatus est. Absalom m vero, postquam
 veniens a patre obtinuit, de regno illum expulsi, & ad concu-
 binas eius ingressus est, deum per invidia deserti patrem perse-
 cutus, quem in iustis, atque in suspensibus invenit a. Hinc etiam

a sicut vidit. b orig. h al. non suum. c al. nauo-
 rano. d aliquando. e Hier. Oceano i. Tim. 3. & ibi glossa.
 f Ephe. 5. g i. Tim. 3. h Tit. i. Job. 1.
 k i. Reg. 2. l 2. Reg. 3. m 2. Reg. 16.

Paulus ad Timotheum b scribit, dicens: [Qui suorum, &
 maxime domesticorum curam non habet, fidem nega-
 vit, & est infideli deterior.] Iure ergo, qui domi sua nescit
 præesse, in Episcopum ordinari prohibetur, quia qui in re minima,
 de qua sibi familiarior debet cura inesse, fideli non est, quomodo
 in ecclesia Dei (ubi sunt & alieni) sollicitam diligentiam ad-
 hibet? unde Hieronymus c, [Non enim d iustus pollicetur ex vi-
 tiis filiorum, sed libertas ab Apostolo ecclesia principi refer-
 tur, ut talis fiat, qui non timeat propter vitia liberorum ex-
 traneos reprehendere.]

¶ Post. Quod tunc fiet, si non erit, quod sibi imputetur. Cum
 enim gressus hominis a Domino dirigantur e, nec sua f in ho-
 mine eius via: corrumpere quidem potest, corrigere autem non
 valet: pulsare potest, non aperire: manus comprimere, non au-
 tem mouere.

C. IX. *¶ Bonorum hominum disciplina mo-
 res immutare non valet.*
 Unde Augustinus clero, & populo Hippone-
 si, epist. 177.

Quantumlibet vigilet disciplina domus mex,
 homo sum, & inter homines vivo: nec mihi arro-
 gare audeo, ut domus mea melior sit, quam arca Noe g,
 ubi tamen inter octo homines unus reprobus inventus
 est: aut melior sit, quam domus Abrahe, ubi dictum
 est h, [Ecce ancillam & filium ejus:] aut melior sit, quam
 domus Isaac, cui de duobus geminis dictum i est, [Lacus
 dilexi, Etia autem videro habui.] & infra. *¶ Similiter au-
 tem fateor charitati vestrae coram Domino Deo nostro,
 qui testis est super animam meam, ex quo Deo servire
 cepti, quomodo difficile sum expertus meliores, quam
 qui in monasteriis profecerunt, ita non sum expertus
 peiores, quam qui in monasteriis ceciderunt k, ita ut
 hinc arbitrer in Apocalypsi l scriptum, [Iustus iustus fiat,
 & iustus iustus adhiat.]*

C. X. *¶ Convicia perditorum a via rectitudinis
 non movere non debent.*

Item Cyprianus, lib. 1. epist. 3. Cornelio Papa.
 Quod ad nos attinet, conscientia nostra convenit, fra-
 ter, dare operam, ne quis culpa nostra de ecclesia
 pereat: si quis autem ultro, & crimine suo perierit, &
 penitentiam agere, atque ad ecclesiam redire noluerit,
 nos in die iudicii inculpato futuros credimus, qui con-
 sulimus finitati, illos solos in penis remanuros, qui
 noluerint consilii nostri salubritate sanari. Nec move-
 re nos debent convicia perditorum, quod minus a via re-
 cta, & a cetera regula non recedamus, quando & Aposto-
 lus in iustis dicens m, [Si hominibus placere, Christi servus
 non essem.]

DISTINCTIO XLVIII.

*¶ Prohibentur etiam neophyti n in Episcopos ordinari,
 ut qui heri erat catechomenus, hodie non sua Episco-
 pus: qui heri erat in theatro, hodie non sedit in eccle-
 sia: qui vespere erat in circo, hodie non ministrat altario: qui du-
 dum fuerat savor histriionum, hodie non sit conficator vici-
 tium. Causa autem huius prohibitionis est secundum Aposto-
 lum, ne elatus in superbiam, tanquam religio Christiana pluri-
 mum eo egeret, incidat in ruinam diaboli. Monachos namq[ue]
 sacerdos nescit habere humilitatem, observare modos personarum,
 vel se contemere: non jejuniare, non slevit, non se cor-
 rexerit, non pauperibus erogavit. In arrogantiam [qua est ruina*

a 2. Reg. 11. b i. Tim. 3. c In comm. ad c. 1. epist. ad
 Titum. d itaque. e Psal. 36. f Hieron. 19.
 g Gen. 9. h Gen. 21. i Malach. 1. k al. descenderunt.
 l Apoc. 22. m Galat. 2. n i. Tim. 3. glossa ordinandi videtur,
 & Hier. Oceano.

diaboli) invidant, qui punito hora necedam discipulis sunt magistri: & sicut innocens a ait, [Misericordia est eum fieri magistram, qui necdono dicitur esse discipulus.]

C. I. ¶ Neophytus in Episcopum non est ordi-

mandus.

Unde in Nicano concilio, c. 2. legitur.

Quoniam b multa, sive per necessitatem, sive ex quacumque causa, contra regulam gesta sunt, ita ut homines ex vita gentili nuper adhuc catechizati, vel infirmi, statim ad spiritalem baptismum venissent, & continuo, cum baptizati, etiam ad Episcopatum vel presbyterium provecti sunt; recte igitur vitium est de cetero nihil tale debere fieri. Nam de tempore opus est, ut sit catechumenus, & post baptismum multa probatione indiget. Evidens namque est apostolicum preceptum, dicens, c [Non neophytum, ne forte elatus in iudicium incidat & laqueum diaboli.] Si vero precedente d. 2 tempore aliquod mortale 3 peccatum admiserit, & convictus duobus vel tribus testibus fuerit, cessat a clero, qui huiusmodi est. Si quis vero prater hac fecerit, tanquam contraria statuti sancti e concilli gerens, ipse precipitabitur de statu sui clerici.

¶ Quacumque causa] Græc est: ἢ ἀπὸ ἀσθενείας, ἢ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν: quod Dionysius vertit, aut alias cogentibus hominibus.

¶ Precedente] Græc est: ἢ ἐξ ἄλλου, procedente: sed ob-

missum non est mutatum.

¶ Mortale] Abest vox ista a prisca versione. Græc est: ἢ ἁμαρτανῶν: quod Dionysius vertit, delictum animæ. Neophytus vero hodie appellatur, propiusquam sacra religio-

nis noviter assumens.

C. II. ¶ Qui dicitur Neophytus.

Unde B. Gregorius scribit Synagoga Episcopo, & alii Episcopo, lib. 7. f. epist. 100.

Sicut & neophytus tunc dicebatur, qui initio b i sanctæ fidei erat eruditione plantatus; sic modo neophytus habendus est, qui repente in religionis habitum plantatus, ad ambicios honores: sacros irrepresentat. ¶ Ordinat ergo ad ordines accedendum est. Nam casum appetit, qui ad summi & loci fastigia postpositis gradibus per abrupta quatit ascensum. Scimus autem, quod edificati parietes non prius tignororum pondus accipiunt, nisi à novitatis suæ humore licentur: ne si ante pondera, quam solidentur, accipiant, cunctam simul fabricam ad terram deponant.

¶ Initio sanctæ] In lib. 7. epist. 100. ubi habetur prior pars huius capituli usque ad versum. Scimus autem, legitur, in sanctæ fidei erat conversatione plantatus. lib. autem, epist. 100. ubi & eadem fere eadem verba habentur, ac præterea sequens pars usque ad finem] legitur hoc loco, qui adhuc noviter erat plantatus in fidem.

DISTINCTIO XLIX.

Ecce, a quis vitium debent esse immunes, qui in Episcopum sunt ordinandi. Qui enim intercessores pro populo ad Deum parantur, necesse est, ut eorum gratiam bene vivendo mereantur. Unde Gregorius ait in pastoralibus. ¶ Solliciti formidandum, ne qui placare posse non Dei creditur, hanc ipse ex proprio reatu mereatur. Quæ enim loquendo noverimus, quia, cum is qui discipul ad intercessionem mittitur, irati animus ad detestata provocatur. Qui ergo adhuc desideria terrenis adstringitur, caveat, ne divinitus iræo iudicio gravius accedens, a bono loco delectatur gloria, fiat subditus au-

a Epist. 12. ad Anselmum. b Martinus Brac. Episcopus cap. 22. c 1 Tim. 3. d al. procedente] orig. e al. magis. f Et lib. 3. epist. 31. Vigilio Episcopo Arelatensi. g Psal. 1. 2. h. Anselm. c. 26. lxx. part. 1. c. 131. h al. in initio. i al. ordines. k al. summa.

divi ruina. Saluter ergo se quisque metuat, nec a bono regimine assumere audeat, si in se ad vitam damnabiliter regat: nec ut, quem crimen depravat proprium, interceptor fieri appareat pro culpa aliena.

C. I. ¶ Sacrificium Deo non offerat, qui vitium est maculatus.

Idem in eod. pastoralibus eod. c. 21. continetur.

Hinc etenim suprema voce ad Moysen dicitur, [Loquere ad Aaron: homo deo femine lito per familiaris, qui habuerit maculam, non offerat panes Domino Deo suo, nec accedat ad ministerium eius.] Vbi & repente subiungitur: [Si cæcus fuerit, si claudus, si vel parvo, vel grandi & torto naso, si fracto pede, vel manu, si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si jugem scabiem, si impetiginem in corpore, vel ponderosus.] Cæcus quippe est, qui suprema contemplationis lumina ignorat: qui presentis vitæ tenebris pressus, dum venturam lucem nequaquam diligendo conspicit, quo gestus operis porrigat, c. nescit. Hinc etenim propheta Anna dicitur a, [Pedes sanctorum suorum servabis, & impij in tenebris contumescunt.] ¶ Claudus vero est, qui quidem, quo pergere debeat, aspicit; sed per infirmitatem mentis, vitæ viam perterritus e non valet tenere, tem mentis, vitæ viam perterritus e non valet tenere, quam videt: quia ad virtutis statum dum fixa consuetudine non erigitur, quo per desiderium innititur, illius gressus operis efficaciter non sequuntur. Hinc etenim Paulus dicit f, [Remissa manus, & distulsa genia, ergo, & gressus rectos facite pedibus vestris, ut non claudicetis, quæ erret, sed magis salvetur.] ¶ Parvo autem naso est, qui ad tenendam mensuram discretionis idoneus non est. Naso quippe odore, fetoreque discernitur. Recte ergo per nasum ditrecto exprimitur, perquam virtutes oblitimus, delicta reprobandus. Unde & in laude sponte dicitur g, [Nasus tuus, sicut raris, quæ est in libano:] quia nimirum sancta ecclesia, quæ ex causis singulis tentamenta prodeant, per discretionem conspiciat, & ventura vitiorum bella ex alto deprehendat. Sed sunt nonnulli, qui dum assidui habetis nolunt, sepe se quibusdam acquisitionibus plus quam necesse est exerceant, ex nimia subtilitate falluntur. Unde hic quoque subditur, [vel grandi & torto naso.] Nasus enim grandis & tortus est, discretionis subtilitas immoderata: quæ dum plus quam decet exercuerit, actionis suæ rectitudinem ipsa confundit. ¶ Fracto autem pede vel manu est, qui viam Dei pergere omnino non valet, atque a bonis actibus funditus exors vacare contemnit, sed ab his omnibus, saltem cum infirmitate tenet, sed ab his omnimodo alienus existat. ¶ Gibbus vero est, quem terrena sollicitudinis pondus deprimit, ne unquam ad superna respiciat, sed solis huius, quæ in iustis calcantur, intendat: qui & si quando aliquid ex bono patriæ celestis audierit, ad hoc nimirum perverse consuetudinem pondere pergravatus, cordis faciem non attollit: quia cogitationis statum erigere non valet, quem terrena sollicitudinis usus curvum tenet. Ex horum quippe specie plurimam a dicit, [Incurvatus sum, & humiliatus me quæque.] Quorum culpam quoque per semetipsum veritas reprobanda ait, i [Semen autem, quod in terra cadit, hi sunt, qui cadunt verbum, & a sollicitudine, & divitiis, & voluptatibus vitæ carnes suffocant, & non referunt fructum.] ¶ Lippus vero est, cuius quidem ingenium ad cognitionem veritatis emicat, sed tanta hoc carnalia opera obturcat. In lippis quippe oculis pupillæ sanæ sunt, sed humore deficiente infirmantes & palpebræ grossescunt: quæ quia infusione crebra obturcentur, etiam acies pupillæ vitiantur. Et sunt nonnulli, quorum sensum carnalis vitæ operatio faciat, qui

a Ne. orig. b hauritus] vulgata. c al. dirigat. d 1 Reg. 2. e al. perfecte. f Hebr. 12. g Cant. 7. h Psal. 11. i Luc. 3. k infirmatus] orig. videtur

